

ПРВИ СЕМЕСТАР
ЗАДОЛЖИТЕЛНИ ПРЕДМЕТИ

Реден бр.1

Прилог бр.3		Предметна програма од втор циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Методологија на научноистражувачката работа			
2.	Код	4FF241125			
3.	Студиска програма	Македонска филологија			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УГД, Филолошки факултет, Катедра за македонски јазик и книжевност			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	втор			
6.	Академска година / семестар	Година 2024/2025		семестар	прв
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	6 ЕКТС			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Проф. д-р Луси Караниколова-Чочоровска			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Нема			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	Студентите да се оспособат за изработка на научен (магистерски или докторски) труд од областа на филологијата. Да се усвојат техниките на научна работа и да се запознаат основните методологии на истражување и создавање научен труд. Целта на овој курс е да се запознаат студентите со методите и технологија за истражување и професионална работа, како и важноста на објавување на резултатите од нивните истражувања. Како важен предуслов за успешна научна работа е пребарувањето на релевантна литература за			

		актуелни проблеми и изработка на план за истражување и тоа каде да се објавуваат научни работа		
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	Дефиницијата на науката и научна работа. Научно истражување - поим. Логика на научното истражување. Техники на научното истражување. Процедури на научното истражување. Анализа и синтеза. Хипотези. Класификација и дефиниција. Правила на дефинирање. Статистички методи. Заклучување по веројатност. Цитирање. Комуникација во науката. Парадигмата на современите средства за комуникација во науката. Истражување и научни истражувања. Класификација на научните методи. Методи на научно истражување во областа на техничките науки. Technology Research. Елементи на научна работа. Структурата на научните и техничките работи. Весник како клучен медиум во научна комуникација. Секундарни извори на информации. Соодветни бази на податоци: Chemical Abstracts, World Textile, Compendex, Science Citation Index (SCI-expanded), JCR - Journal Citation Index – вреднување. Забелешка Индекс - евалуација. Барање на релевантни бази на податоци. Комплетни текст бази на податоци - ScienceDirect, ScienceDirect, Springer, Wiley, Blackwell, и сл. Оценување на научна работа.		
13	Заемна поврзаност на предметите	нема		
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Предавања, вежби, домашни работи, презентации, задолжителна семинарска работа на тема поврзана со насловот на магистерскиот труд.		
15.	Вкупен расположив фонд на време	6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа (2+2+1)		
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	30 часа
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	30 часа
		16.3.	Пракса: часови	30 часа
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	30 часа
		17.2.	Самостојни задачи: часови	30 часа
		17.3.	Домашно учење - задачи	30 часа
18	Услови за потпис	Услов за потпис и полагање на завршен испит е освојување на кумулативно минимум 42 поени.		
19	Начин на оценување			
	19.1.	Тестови: бодови		20
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови		50
	19.3.	Завршен испит: бодови		30
20	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)

		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата					
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Terry Eagleton	Književna teorija	SNL, Zagreb	1987
		2.	Silobrčić, V.	Kako sastaviti, objaviti i ocijeniti znanstveno djelo	Zagreb	2003
		3.	Коен, Морис Нејгел, Ернест	Увод у логику и научни метод	Јасен, Београд 2006	2006
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Панзова, Виолета	Науката како занает	Филозофски факултет	2003
		2.	Beker, Miroslav	Suvremene književne teorije	Matica Hrvatska, Zagreb	1999
		3.	Umberto Eko	Kako se pise diplomski rad	Narodna knjiga/Alfa, Beograd	2000

Ред.број: 2

Прилог бр.3		Предметна програма од втор циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Современи македонски јазични состојби			
2.	Код	4FF241225			
3.	Студиска програма	Македонска филологија			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип Филолошки факултет Катедра за македонски јазик и книжевност			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Година	I	семестар	I

7	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	8 ЕКТС		
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	проф. д-р Игор Станојоски		
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик		
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Нема		
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	Со овој предмет студентите ќе се запознаат со најновите и најактуелните јазични истражувања поврзани со македонскиот јазик, како и со јазичната политика. Преку овој предмет студентите се учат да заземаат активна позиција и став во поглед на македонскиот јазик во општеството.		
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	Најнови истражувања, проекти и публикации во врска со македонскиот јазик. Институции одговорни за афирмација и унапредување на употребата на македонскиот јазик. Јазична политика. Улогата на македонистот во македонското општество. Најнови истражувања на полето на фонологијата, морфологијата, синтаксата. Развој на корпусите, компјутерската лингвистика и други интердисциплинарни науки.		
13	Заемна поврзаност на предметите	Нема		
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Предавања, вежби, работилници, домашни работи, презентации.		
15.	Вкупен расположив фонд на време	8 ЕКТС x 30 часа = 240 часа		
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	60 часа
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	30 часа
		16.3.	Пракса: часови	30 часа
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	30 часа
		17.2.	Самостојни задачи: часови	30 часа
		17.3.	Домашно учење - задачи	30 часа
18	Услови за потпис	Услов за потпис и полагање на завршен испит е освојување на кумулативно минимум 42 поени.		
19	Начин на оценување			

	19.1.	Тестови: бодови			20 бодови			
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови			50 бодови			
	19.3.	Завршен испит: бодови			30 бодови			
20	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода			5 (пет) (F)			
					51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
					61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
					од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
					од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
					од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата							
22.	Литература							
	22.1.	Задолжителна литература						
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година		
		1.	Цветковски Ж., Веновска-Антевска С., Груевска-Маџоска С., Јачева-Улчар Е., Саздов С.	Правопис на македонскиот јазик (второ издание)	ИМЈ, Скопје	2017		
		2.	гл. ред. Кирил Конески, ред.: Снежана Велковска, Кирил Конески, Живко Цветковски	Толковен речник на македонскиот јазик, том V (P-C), Скопје 2011	ИМЈ, Скопје	2011		
	22.2.	Дополнителна литература						
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година		
		1.	Савицка, И., Геразов, Б., Лаброска, В., Цихнерска, А. Травињска, А.	Фонетика и фонологија на македонскиот стандарден јазик : супрасегментална фонетика и фонологија.	МАНУ	2021		
		2.	Уредувачки одбор: Јованова-Грујовска, Е. и др.	Зборник на трудови од VII меѓународна научна конференција – Македонскиот јазик – извор на научни истражувања	ИМЈ, Скопје	2023		
		3.	Уредувачки одбор: Јованова-Грујовска, Е. и др.	Зборник на трудови од VI меѓународна научна конференција – Македонскиот јазик – извор на научни истражувања	ИМЈ, Скопје	2022		

Реден бр.3

Прилог бр.3		Предметна програма од втор циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Македонската книжевност во XIX век			
2.	Код	4FF241325			
3.	Студиска програма	Македонска филологија			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип Филолошки факултет Катедра за македонски јазик и книжевност			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Втор циклус/задолжителен предмет			
6.	Академска година / семестар	Година	I	семестар	I
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	6 ЕКТС			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Проф. д-р Јованка Денкова			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Нема			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	Магистрантот ги проширува и продлабочува своите знаења од историјата на македонската литература во 19 век, со посебен акцент на жанрот беседа во просветителството и културниот развој на македонскиот 19 век, учебникарите, собирачите и нивната дејност во функција на македонската национална преродба.			
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	Појавата на жанрот беседа во македонската книжевност од 19 век; типолошките врски со наследената традиција; Дамаскините како клучен премин кон просветителската книжевност од почетокот на 19 век; – својствата на жанрот беседа во македонската книжевност на 19 век; исцртување на жанровскиот репертоар во корелација со блиските жанрови од различните временски и културни епохи; – беседите на Јоаким Крчовски, детално исчитување на словата во одделните книги (Слово исказаное заради умирање, Повест ради страшнаго и втораго пришествија Христова и Различна поучителна наставленија); апокрифни и канонски елементи во одделните творби; сопоставување на беседата со блиските			

		жанрови (Митарства и Чудеса пресвјатија Богородици); – беседите на Кирил Пејчиновиќ – канонски и апокрифни елементи, карактеристики на беседничкиот стил на Крчовски; својствата на делата Огледало и Утешение грешним; Беседите на Прличев, Шапкарев... -Расказите во македонскиот 19 век - Автобиографиите во македонскиот 19 век -Писмата на Константин Петковиќ - Поетика на поемите во 19 век - Писмото од Крушево				
13	Заемна поврзаност на предметите	Нема				
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Предавања, вежби, домашни работи, презентации, микроистражувања				
15.	Вкупен расположив фонд на време	6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа				
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	30 часа		
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	30 часа		
		16.3.	Пракса: часови	30 часа		
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	30 часа		
		17.2.	Самостојни задачи: часови	30 часа		
		17.3.	Домашно учење - задачи	30 часа		
18	Услови за потпис	Услов за потпис и полагање на завршен испит е освојување на кумулативно минимум 42 поени.				
19	Начин на оценување					
	19.1.	Тестови: бодови			20 бодови	
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови			50 бодови	
	19.3.	Завршен испит: бодови			30 бодови	
20	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата					
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Георги Сталев	Македонска книжевност 19 век	Институт за македонска литература	2001

		2.	Гане Тодоровски	Македонската литература 19 и 20 век	Детска радост, Скопје	1993
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Гане Тодоровски	Книга за Џинот	Матица, Скопје	2004
		2.	Гане Тодоровски	Книга за Прличев	Штрк, Скопје	2002
		3.	Валентина Миронска Христовска	Просветителството во Македонија	ИМЛ	2005
		4.	Ванчо Тушевски	Поетика и реторика на новата македонска книжевност – 19 век	Менора, Скопје	2000
		5.	Ванчо Тушевски	Студии за браќата Константин и Андреја Петковиќ	Менора, Скопје,	2000

Реден бр.4

Прилог бр. 3		Предметна програма од втор циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Митолошко-ритуалните концепти во македонскиот фолклор			
2.	Код	4FF241425			
3.	Студиска програма	Македонска филологија			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет – Штип, Катедра за македонски јазик и книжевност			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Втор циклус			
6.	Академска година / семестар	година	Прва година	семестар	Прв семестар
7.	Оптовареност со предметот изразени со ЕКТС кредити	6 кредити			
8.	Наставник	Проф. д-р Ана Витанова - Рингачева			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик			
10.	Неопходни предуслови за запишување на предметот	Нема			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	Основната цел е студентите да умеат да му пристапат на македонскиот фолклор од аспект на митолошкото, односно, да можат да ги детектираат митолошките елементи. Студентите да се запознаат со митот и ритуалот како едни од најстарите форми на изразување на човекот. Македонскиот фолклор изобилува со голем број фолклористички единици во кои се детектираат митот и ритуалот како носечки елементи. Да ја разберат суштината за поврзаноста на митот со првобитните теории за религиозното искуство преку запознавање со анимизмот, тотемизмот и шаманизмот. Запознавање со			

		старословенскиот митолошки систем пресликна во народните песни, обредната практика и во претставите во народната демонологија. Особено значајни се магиските престапи за зборот препознаени во ритуалните активности коишто македонскиот народ ги практикувал. Исто така студенти се запознаваат и со архаичните престапи за ритуалните забрани и ритуалниот молк, составен дел од обредната практика на македонскиот народ и нејзините реликти денес.		
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје:	1. Митот и митотворството (генеза, функции на митот, митска парадигма); 2. Релации: мит-ритуал-фолклор; митологија-магија-религија; 3. Првобитното религиозно искуство на човекот низ призмата на митот и ритуалот (анимизам, тотемизам, шаманизам); 4. Старословенскиот митолошки систем пресликан во религиозно-легендарните песни, народната обредна практика (<i>висока</i> и <i>ниска</i> митологија); 5. Народната митологија на македонскиот народ; 6. Народната демонологија на македонскиот народ; 7. Ритуален молк, ритуални забрани, магиски претстави за моќта на зборот (магиски формули).		
13.	Заемна поврзаност на предметите	/		
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Предавања, вежби, метод на истражување, консултации		
15.	Вкупен расположлив фонд на време	6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа		
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања - теоретска настава, часови	30
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30
		16.3	Пракса: часови	30
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	30
		17.2.	Самостојни задачи: часови	
		17.3.	Домашно учење - задачи	60
18.	Услови за потпис: Освојување кумулативно на минимум 42 поени			
19.	Начин на оценување			
	19.1.	Тестови: бодови	20	
	19.2.	Семинарска работа/ проект (презентација: писмена и усна): бодови	50	
	19.3.	Завршен испит: бодови	30	
20.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација		
22.	Литература			

	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Frejzer Dzejms Dzordz	<i>Zlatna grana</i>	Zagreb	1987
		2.	Кирил Пенушлиски	<i>Митот и фолклорот</i>	Матица Македонска	2005
		3.	Нина Анастасова Шкрињариќ:	<i>Митски координати</i>	Македонска реч, Скопје	2008
		4.	Танас Вражиновски:	<i>Народна митологија на Македонците</i>	Матица македонска-Институт за старословенска култура, Скопје/Прилеп	1998
		5.	Е.М. Мелетински	<i>Поетика на митот</i>	Табернакул	2002
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	<i>E. Csapo</i>	<i>Teorije mitologije</i>	Clio	2008
		2.	Нина Анастасова Шкрињариќ:	<i>Словенски пантеон</i>	Менора	2004
		3.	Ана Витанова - Рингачева	<i>Шаманизмот во македонската народна традиција</i>	Македоника литерa, Скопје	2019

ВТОРИ СЕМЕСТАР ЗАДОЛЖИТЕЛНИ ПРЕДМЕТИ

Реден бр.1

Прилог бр. 3		Предметна програма од втор циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Македонска современа книжевност			
2.	Код	4FF242125			
3.	Студиска програма	Македонска филологија			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет – Штип Катедра за македонски јазик и книжевност			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Втор циклус			
6.	Академска година / семестар	година	Прва година	семестар	Втор семестар
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	8 кредити			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен	Проф. д-р Ранко Младеноски			

	наставник)	
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Нема
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	Кандидатите да стекнат познавања од областа на македонската современа книжевност во сите нејзини појавни форми - проза, поезија и драма. 1. Оспособување за познавање на културно-општествените прилики во кои се развива македонската современа книжевност – проза, поезија и драма. 2. Развивање вештини за синтетичко-аналитичко и критичко-творечко мислење преку работата врз конкретни текстови и од македонската современа проза и од македонската современа поезија и од македонската современа драма. 3. Поврзување на знаењата од другите литературни дисциплини преку употреба на веќе усвоената книжевно-теориска терминологија со што се развива и се поттикнува вештината за изучување и проследување на македонската современа книжевност во контекст на јужнословенските, но и на балканските литератури.
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	1. Македонскиот современ расказ (конституција на жанрот, македонскиот расказен дискурс од Кочо Рацин до постмодерната генерација); Македонскиот современ роман (конституција на жанрот, македонскиот романескнен дискурс од Славко Јаневски до постмодерната генерација); Интерпретација и стилска анализа на конкретни прозни текстови: расказите на Кочо Рацин, Димитар Солев, Драги Михајловски, Венко Андоновски, Славчо Ковилоски. 2. Македонската битова драма (конституција на жанрот; битовскиот драмски простор, време и лица); Македонска современа драма: модернизам; од модерна кон постмодерна драма; најнови тенденции); Интерпретација и стилска анализа на конкретни драмски текстови: драмите на Васил Иљоски, Коле Чашуле, Горан Стефановски, Венко Андоновски. 3. Македонскиот поетски дискурс од Кочо Рацин до постмодерната генерација; Редифиниции на периодизациите на македонската поезија; Метафоричко-метонимиско структурирање на македонската современа песна; Интерпретација на конкретни поетски текстови: поезијата на Кочо Рацин, Блаже Конески, Гане Тодоровски, Петре М. Андреевски, Петар Т. Бошковски, Игор Исаковски, Славе Ѓорго Димоски.
13.	Заемна поврзаност на предметите	/
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	предавања, вежби, проектна задача, консултации.
15.	Вкупен расположив фонд на време	8 ЕКТС x 30 часа = 240 часа

16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	45 часа		
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	30 часа		
		16.3.	Пракса: часови	30 часа		
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	30 часа		
		17.2.	Самостојни задачи: часови	60 часа		
		17.3.	Домашно учење - задачи	75 часа		
18	Услови за потпис: Освојување кумулативно на минимум 42 поени.					
19.	Начин на оценување					
	19.1.	Тестови: бодови	20 поени			
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови	50 поени			
	19.3.	Завршен испит: бодови	30			
20.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
21	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Миодраг Друговац	Историја на македонската книжевност XX век	Мисла, Скопје	1990
		2.	Георги Сталев	Историја на македонската книжевност, 2	Институт за македонска литература, Скопје	2004
		3.	Христо Георгиевски	Македонскиот роман 1952 – 1982	Мисла, Скопје	1983
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Александар Алексиев	Низ литературното минато и сегашноста	Култура, Скопје	1984
		2.	Вецко Домазетовски	Структуралните специфичности на современиот македонски роман 1952 – 1980	Македонска книга, Скопје	1988
		3.	Венко Андоновски	Дешифрирања	Штрк, Скопје	2000

**ВТОРИ СЕМЕСТАР
ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ**

Ред.број: 1

Прилог бр.3		Предметна програма од втор циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Компјутерска лингвистика			
2.	Код	4FF242225			
3.	Студиска програма	Македонска филологија			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип Филолошки факултет Катедра за македонски јазик и книжевност			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Година	I	семестар	II
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	6 ЕКТС			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	проф. д-р Игор Станојоски проф. д-р Зоран Здравев			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Нема			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	Со овој предмет студентите ќе се запознаат со основите на компјутерската лингвистика, како и со спектарот од можности што ги отвора примената на компјутерите во лингвистиката. Исто така, се запознаваат со корпусната лингвистика, изработката на дигиталните речници и со актуелната состојба и перспективите на полето на машинскиот превод.			
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	Вовед во компјутерската лингвистика • Содржина: Определување на предметот, историски развој, и важноста на компјутерската лингвистика во современиот свет. • Резултати од учење: Студентите ќе стекнат основни познавања за концептите и историјата на компјутерската лингвистика и ќе можат да објаснат како се применува во различни контексти. Примена на информациски технологии во лингвистиката • Содржина: Разгледување на алатките и технологиите што се			

		користат за анализа на јазични податоци и обработка на природен јазик. • Резултати од учење: Студентите ќе научат за различни софтверски алатки и ќе можат да изберат соодветни методи за примена на ИТ во лингвистички истражувања. Корпусна лингвистика • Содржина: Дефиниција на корпус, типови на корпуси и нивна примена во лингвистичките истражувања и изучувањето на странски јазици. • Резултати од учење: Студентите ќе стекнат вештини за работа со корпуси, ќе научат да креираат и анализираат корпуси, и ќе разберат како тие се користат во изучување на јазици. Компјутерски технологии во лексикографијата • Содржина: Преглед на процесите за изработка на дигитални речници, нивната структура и употреба. • Резултати од учење: Студентите ќе можат да објаснат и применат процеси за креирање на дигитални речници и да ги оценат нивните предности и ограничувања. Софтвер за преведувачи и лектори • Содржина: Опис на алатките што се користат за преведување и лекторирање, како и нивната функционалност. • Резултати од учење: Студентите ќе се запознаат со функционалноста на софтверите за преведување и лекторирање и ќе можат да ги користат во практична работа. Машински превод и синтеза на говор • Содржина: Основи на автоматскиот превод, синтеза и препознавање на говор. • Резултати од учење: Студентите ќе ги разберат принципите на автоматскиот превод и ќе можат да направат основна анализа на софтверите за синтеза на говор. Примена на вештачка интелигенција во лингвистиката • Содржина: Како вештачката интелигенција се користи за обработка на природен јазик и лингвистички анализи. • Резултати од учење: Студентите ќе научат како вештачката интелигенција се применува во анализа на јазични податоци и ќе можат да изработат основни проекти со AI алатки. Етика и приватност во обработката на јазик • Содржина: Прашања за приватност, етика и правни аспекти при користење на јазични податоци. • Резултати од учење: Студентите ќе можат да дискутираат за етичките предизвици и да применат практики за заштита на приватноста при работа со јазични податоци. Четботи и интерактивни системи • Содржина: Технологии за креирање интелигентни четботи базирани на јазични модели. • Резултати од учење: Студентите ќе научат како да развијат основни четбот апликации и ќе разберат нивната улога во модерната комуникација. Природен јазичен генератор (NLG)
--	--	--

		• Содржина: Основи на автоматското генерирање текст и апликацииите во различни домени. • Резултати од учење: Студентите ќе стекнат способност да објаснат и применат техники за генерирање текст. Обработка на текст и емоции (Sentiment Analysis) • Содржина: Примена на технологии за анализа на емоциите и сентиментот во текст. • Резултати од учење: Студентите ќе можат да користат алатки за анализа на сентимент и да ги интерпретираат резултатите во контекст на истражувања.				
13	Заемна поврзаност на предметите	Нема				
14	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Предавања, вежби, работилници, домашни работи, презентации.				
15	Вкупен расположив фонд на време	6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа				
16	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	30 часа		
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	30 часа		
		16.3.	Пракса: часови	30 часа		
17	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	30 часа		
		17.2.	Самостојни задачи: часови	30 часа		
		17.3.	Домашно учење - задачи	30 часа		
18	Услови за потпис	Услов за потпис и полагање на завршен испит е освојување на кумулативно минимум 42 поени.				
19	Начин на оценување					
	19.1.	Тестови: бодови			20 бодови	
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови			50 бодови	
	19.3.	Завршен испит: бодови			30 бодови	
20	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
21	Метод на следење на квалитетот на наставата					
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Станојоски, И.	Општа лингвистика	УГД	2023

		2.	Mitkov, R. (ur.)	The Oxford Handbook of Computational Linguistics	OUP, Oxford	2003
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Tadić, M.	Jezične tehnologije i hrvatski jezik	Exlibris, Zagreb	2003
		2.	Sager, Juan C.	Language Engineering and Translation	Benjamin	2000
		3.	Кибрик, А. Е.	Введение в науку о языке / под ред. О. В. Федоровой и С. Г. Татевосова.	Москва: Буки Веди.	2019

Реден бр. 2

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Книжевни теории			
2.	Код	4FF242325			
3.	Студиска програма	Македонска филологија			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет – Штип Катедра за македонски јазик и книжевност			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Втор циклус			
6.	Академска година / семестар	година	Прва година	семестар	Втор семестар
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	6 кредити			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Проф. д-р Ранко Младеноски			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Нема			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	Кандидатите (студентите од втор циклус на студии) се запознаваат со општите дијахрониски особености на книжевните теории, како и со современите синхрониски методи на интерпретација на книжевниот дискурс во сите литературни родови и видови. Посебен акцент се става врз континуитетот во историскиот развој на книжевните теории во рамките на науката за литературата, почнувајќи од античкиот период па сè до современите аспекти на интерпретација на литературно-уметничкиот текст. Исто така, кандидатите се едуцираат во однос на синхрониските белези на книжевните теории при што се тргнува од најпродуктивните семиолошко-структуралистички проучувања на книжевниот дискурс како уметнички текст. Се земаат предвид и			

		теориите за суштинската важност на културниот идентитет како доминантен белег на модерните текови во европската и во светската книжевно-уметничка и книжевно-теориска мисла. Потенцијалот за симбиоза на книжевно-теориските модели од разни епохи ќе го поттикне и ќе го развие креативниот дух кај кандидатите при што таа иновативна енергија ќе биде насочена кон адаптација на литературно-теорискиот инструментариум кон секој одделен уметничко-литературен дискурс. Основната интенција на овој курс од вториот циклус на студии ќе биде постдипломците да се оспособат да ги применуваат познатите тези од книжевните теории со еден сопствен креативен приод што најмногу ќе зависи од карактерот на апликативниот книжевен материјал што се интерпретира.		
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	I. ДИЈАХРОНИЈА: Корените на книжевните теории; античка поетика; Платон vs. Аристотел / дијегезис vs. мимезис; Позитивизам; Формализам; Структурализам; Постструктурализам; Постколонијална теорија; Современи стилски формации во уметничката литература; Постмодернизам (македонски и светски искуства). II. СИНХРОНИЈА: Семиологијата и книжевните теории; Семиологијата во општата лингвистика - генерални детерминанти; Полисемија на книжевниот дискурс; Поливалентност на книжевниот дискурс; Асемантизација на поетскиот дискурс; Драматургија; Драма vs. театар; Синкретизмот на драмскиот текст; Драма во драма / дискурс во дискурс; Постколонијализам - културни идентитети vs. уметничката литература; Култура - поим; Културни семиосфери; Алтеритет - Другиот/ Другоста; Хибридни културни идентитети / Интеракција; Симбиоза на книжевно-теориските модели; Апликативни адаптации на книжевно-теорискиот инструментариум.		
13.	Заемна поврзаност на предметите	Нема		
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Предавања, вежби, проектна задача, индивидуални вежби, домашна работа, консултации со професорот.		
15.	Вкупен расположив фонд на време	6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа		
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	30
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	30
		16.3.	Пракса: часови	30
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	30
		17.2.	Самостојни задачи: часови	
		17.3.	Домашно учење - задачи	60
18.	Услови за потпис: Освојување кумулативно на минимум 42 поени.			
19.	Начин на оценување			

	19.1.	Тестови: бодови	20			
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови	50			
	19.3.	Завршен испит: бодови	30			
20.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)			
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)			
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
21	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Вангелов Атанас (приредувач и преведувач)	Теорија на прозата	Детска радост, Скопје	1996
		2.	Андоновски Венко	Обдукција/абдукција на теоријата	Галикул, Скопје	2011
		3.	Biti Vladimir	Pojmovnik suvremene književne teorije	Matica hrvatska, Zagreb	1997
		4.	Дикро Освалд, Тодоров Цветан	Енциклопедиски речник на наиките за јазикот 1,2	Детска радост, Скопје	1994
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Србиновска Славица	Низ призмата на другиот	Сигмапрес, Скопје	2003
		2.	Hirš Erih	Načela tumačenja	Nolit, Beograd	1983
		3.	Саид Едвард	Ориентализам: западни концепции за Ориентот	Магор, Скопје	2003
		4.	Младеноски Ранко	Теорија на книжевноста	Универзитет „Гоце Делчев“, Штип	2018

Реден бр.3

Прилог бр.3		Предметна програма од втор циклус на студии
1.	Наслов на наставниот предмет	Описот во современата македонската литература
2.	Код	4FF242425
3.	Студиска програма	Македонска филологија
4.	Организатор на студиската програма (единица,	УГД, Филолошки факултет, Катедра за македонски јазик и книжевност

	односно институт, катедра, оддел)				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Година 2024/2025		семестар	втор
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	4 ЕКТС			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Луси Караниколова-Чочоровска			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	нема			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	Магистрантот ги проширува и продлабочува своите знаења од областа теорија на литературата, особено од полето на наратологијата и по однос на, со векови запоставуваниот дијегетски аспект-дескрипцијата. Целта на овој курс е магистрантите да се оспособат за дескриптивна анализа на наративен, особено романсиерски текст, според принципот: ДЕСКРИПТИВНА ТИПОЛОГИЈА, „КУТИЈА СО ФОТОГРАФИИ—, „МОДЕЛ НА СВЕТ— И ДЕСКРИПТИВНА МИКРОСТРУКТУРА. Апликацијата ќе се врши врз основа на 5 романи од современата македонска литература: „Кратката пролет на Моно Самоников— од Д. Солев, „Време на молчење— од Т. Георгиевски, „Две Марији— од Славко Јаневски, „Последните селани— од Петре М. Андреевски и „Големата вода— од Живко Чинго.			
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	-Класификациите на Платон, Аристотел и античката реторика за теоријата на раскажувањето; -Еволуцијата на теоријата на описот од класицизмот до европскиот 20 век; -Рускиот формализам за описот; -Францускиот структурализам за описот; -Филип Амон, најпосветениот проучувач на категоријата-опис; -Македонската книжевна критика за описот -Описна експертиза: дескриптивна типологија, „кутија со фотографии—, „модел на свет—, „дескриптивна микроструктура—			

13	Заемна поврзаност на предметите	нема				
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Предавања, вежби, домашни работи, презентации. Анализа на прозни текстови според моделот на дескриптивна микротреструктура.				
15.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 кредити				
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	20 часа		
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	20 часа		
		16.3.	Пракса: часови	20 часа		
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	20 часа		
		17.2.	Самостојни задачи: часови	20 часа		
		17.3.	Домашно учење - задачи	20 часа		
18	Услови за потпис	Услов за потпис и полагање на завршен испит е освојување на кумулативно минимум 42 поени.				
19	Начин на оценување					
	19.1.	Тестови: бодови	20			
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови	50			
	19.3.	Завршен испит: бодови	30			
20	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата					
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Луси Караниколова	Описот во прозата	Авторско издание поддржано од Министерството за култура на Р. Македонија, Скопје	2011
		2.	Луси Караниколова	Наратоструктури-читања	Галикул, Скопје	2012
		3.	Атанас Вангелов	Теорија на прозата	Детска радост, Скопје	1994
		4.	Атанас Вангелов	Отсутноста-реч	Lettre internationale, бр. 2 , Скопје	1996

		5.	Vladimir Bitipriedio	Suvremena teorija pripovijedanja	Globus Zagreb	1992
		6.	Hamon, Philppe	The description of indescribable; Raport of communication of the Hugo group;	Literature and civilization of the XIX century, May, 19,1990; www.smeghobs.co.uk/PhilippeHamon-Ladeskriptionlittaire-473-962-170-5.html	1990
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Chatman, Seymour	Story and Discourse	Ithaca and London, Cornell University Press	1989

		2.	Barthes, Roland	L' effet de réel	-Le bruissement de la langue Paris, aux Editions du Seul,	1984
		3.	Аристотел	За поетика	Култура, Наша книга, Комунист, Мисла, Скопје	1979

Реден бр.4

Прилог бр. 3		Предметна програма од втор циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Антропологија на фолклорот – социо-антрополошки истражувања			
2.	Код	4FF242525			
3.	Студиска програма	Македонска филологија			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет – Штип, Катедра за македонски јазик и книжевност			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Втор циклус			
6.	Академска година / семестар	година	Прва година	семестар	Втор семестар
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредит	6 кредити			
8.	Наставник	Проф. д-р Ана Витанова - Рингачева			
9.	Јазик на кој се изведува	Македонски јазик			

	наставата	
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Нема
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	Целта е запознавање со теориско-методолошките поими кои се однесуваат на фолклорот и фолклористиката и при тоа да осознаат дека фолклорот е втемелен во две научни области – науката за книжевност (од една страна) и антропологијата (од друга страна). Идејата дека фолклорот е дел од културата (или според Боас – „огледало на културата“) во формална, функционална, комуникациска и контекстуална смисла ќе им овозможи на студентите да сфатат дека фолклорот е „активна традиција“, а не „сурвивал“ од некои изминати времиња. Основната цел е кандидатите да стекнат способност за литерарно и антрополошко интерпретирање на книжевниот фолклор, и да се оспособат за негова контекстуализација во склад со најновите интердисциплинарни толкувања на усната традиција
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите за секое поглавје:	1. Теориско-методолошки аспекти на проучувањето на фолклорот, интердисциплинарен пристап (преку други дисциплини: социо-културна антропологија, етнологија и етнографија, херменевтика, психоанализа и др) и општествена фундираност (фолклорот како „огледало“ на општеството од првобитниот синкретизам до урбаниот фолклор/интернет-фолклорот). 2. Генеза и развој на усната книжевност (врска на уметноста и култот, издвојување на основните родови и видови, социо-антрополошка вертикала во развојот на традиционалната култура (магија-мит-обред- сказна).3. Еволуционисти версус дифузионисти: митолошката, миграционата и антрополошката теорија за еднородноста на сюжетите и мотивите. 4. Особености на усната „граматика“ (формулноста како закономерност на усното создавање, варијабилноста како резултат на адаптации и импровизации). 5. Декодирање на социјални кодови во македонската народна традиција: мито-ритуални кодови во календарскиот обреден циклус и во антрополошкиот обреден циклус (раѓање-свадба-смрт).6. Антропологија на сказната (структурално-типолошкиот метод на Пропп, и неговата обусловеност од генетичкиот модел на сказната: конзервирани социо-артефакти во македонските народни сказни).
13.	Заемна поврзаност на предметите	Нема
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Предавања, вежби, проектна задача, индивидуални вежби, домашна работа, консултации со професорот.
15.	Вкупен расположлив фонд на време	6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа
16.	Форми на наставните активности	16.1. Предавања - теоретска настава, часови 30
		16.2. Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа, часови 30
		16.3. Пракса: часови 30

17.	Други форми на активности		17.1.	Проектни задачи: часови	30	
			17.2.	Самостојни задачи: часови		
			17.3.	Домашно учење - задачи	60	
18.	Услови за потпис: Освојување кумулативно на минимум 42 поени					
17.	Начин на оценување					
	19.1.	Тестови: бодови			30	
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови			50	
	19.3.	Завршен испит: бодови			20	
20.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
21	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	К. Пенушлиски:	Одбрани фолклористички трудови	Македонска книга, Скопје	1988
		2.	Томе Саздов:	Усна народна книжевност (во: Историја на македонската книжевност, I том)	Детска радост,Скопје	1997
		3.	Нина Анастасова Шкрињариќ:	Фолклорни социјални фосили	Македоника литера, Скопје	2011
		4.	В. Проп:	Историските корени на волшебната приказна	Македонска реч Скопје	2011
		5.	Vitimir Belaj:	Hod kroz godinu (II izd.)	Tehnichka knjiga	2007
		6.	E. Evans-Prichard:	Socijalna antropologija	Prosveta, Beograd	1983
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	В. Проп:	Морфологија на сказната	Македонска реч, Скопје	2009
		2.	Т. Вражиновски:	Народна митологија на Македонците	Матица македонска-Институт за старословенска култура, Скопје/Прилеп	1998

		3.	М. Цепенков:	Македонски народни приказни	Македонска книга, Скопје	1989
		4.	Миладиновци:	Зборник на народни песни	Македонска книга, Скопје	1983
		5.	Emund Lich:	Kultura i komunikacija	Beograd	1989
		6.	К. Пенушлиски:	Митот и фолклорот	Матица македонска, Скопје	2005

Ред.број: 5

Прилог бр.3		Предметна програма од втор циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Чудесното и реалистичното во македонската книжевност за деца			
2.	Код	4FF242625			
3.	Студиска програма	Македонска филологија			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип Филолошки факултет Катедра за македонски јазик и книжевност			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Втор циклус/изборен предмет			
6.	Академска година / семестар	Година	I	семестар	II
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	6 ЕКТС			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Проф. Јованка Денкова			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Нема			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	Основната цел е магистрантот да се оспособи за научно-истражувачка работа преку продлабочено проучување на категоријата чудесно/бајковито/сказновидно во македонска книжевност за деца. Потоа, студентите да се стекнат со способност за определување и разликување на карактеристиките на жанровската припадност на македонската и јужнословенската литература за деца, да се оспособат за за			

		продлабочена и продолжена рецепција на литературата за деца, а како втор дел од предметот е да се оспособат за согледување на теориските поставки на реалистичната книжевност за деца. Сето тоа ќе се изучува преку еклатантни примери од книжевноста за деца.				
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	1. Проучување и истражување на сказновидното како категорија и неговите манифестации, преплетувања со другите книжевни жанрови. Сето тоа ќе се елаборира преку експлицитни и еклатантни примери од современата македонска книжевност за деца. 2. Реалистичните жанрови во литературата за деца (писма, дневник, автобиографии...), категоријата реалистично преку претставници од современата македонска книжевност за деца и млади.				
13	Заемна поврзаност на предметите	Нема				
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Предавања, вежби, домашни работи, презентации, микроистражувања				
15.	Вкупен расположив фонд на време	6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа				
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови			30 часа
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови			30 часа
		16.3.	Пракса: часови			30 часа
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови			30 часа
		17.2.	Самостојни задачи: часови			30 часа
		17.3.	Домашно учење - задачи			30 часа
18	Услови за потпис	Услов за потпис и полагање на завршен испит е освојување на кумулативно минимум 42 поени.				
19	Начин на оценување					
	19.1.	Тестови: бодови				20 бодови
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови				50 бодови
	19.3.	Завршен испит: бодови				30 бодови
20	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата					
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година

		1.	Јованка Денкова	Чудесното и реалистичното во прозата на Глигор Поповски	МУЗА, Скопје	2020
		2.	Јованка Денкова	Фантастиката во македонската книжевност за деца и млади	МУЗА, Скопје	2021
		3.	Јованка Денкова	Сказновидното во македонската книжевност за деца и млади	Универзитет „Гоце Делчев“, Штип	2015
		4.	Јованка Денкова	Реалистична македонска проза за деца и млади	Универзитет „Гоце Делчев“, Штип	2014
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Јованка Денкова	Книжевност за деца	Универзитет „Гоце Делчев“, Штип	2012
		2.	Весна Мојсова Чепишевска	Клуч во клучалката на детството	Матица македонска	2019
		3.	Јадранка Владова	Литература за деца	Гурѓа, Скопје	2001
		4.	Cvetan Todorov	Uvod u fantasticnu knjizevnost	Rad, Beograd	1987
		5.	Владимир Проп	Народна бајка у модерњој књижевности	Нолит, Београд	1978

Ред.број: 6

Прилог бр.3		Предметна програма од втор циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Стратегии, методи и техники во наставата по македонски јазик и литература			
2.	Код	4FF242725			
3.	Студиска програма	Македонска филологија			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип Филолошки факултет Катедра за македонски јазик и книжевност			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Година	I	семестар	II
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	6 ЕКТС			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Проф. д-р Лидија Камчева - Панова			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Нема			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	Основната цел е студентите да ги знаат и применуваат современите стратегии, методи и техники во наставата по македонски јазик и литература, но и критички и истражувачки да пристапуваат кон нивната реализација во различни образовни контексти.			
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	Промена на стратегии на учење во 21 век; Стратегии за кооперативно учење; Стратегии за активно учење; Стратегии за проблемско учење; Стратегии за програмирано учење (програмирани секвенци во наставата по јазик); Стратегии и методи за усвојување нови поими; Стратегии за повторување и проверување; Стратегии од проектот „Со читање и пишување до критичко мислење“ кои може да се применуваат во наставата по македонски јазик и литература; Нови методи и техники во изведување на наставата по македонски јазик и литература; Методот на литературна комуникација; Стратегии за визуелно претставување на поимите (графички организатори); Техники на учење во наставата по македонски јазик и литература; Теорија на рецепција; Естетика на комуникација; Стратегии за поттикнување и развивање на навиката за читање.			

13	Заемна поврзаност на предметите	Нема				
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Предавања, вежби, домашни работи, презентации, микроистражувања				
15.	Вкупен расположив фонд на време	6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа				
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	30 часа		
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	30 часа		
		16.3.	Пракса: часови	30 часа		
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	30 часа		
		17.2.	Самостојни задачи: часови	30 часа		
		17.3.	Домашно учење - задачи	30 часа		
18	Услови за потпис	Услов за потпис и полагање на завршен испит е освојување на кумулативно минимум 42 поени.				
19	Начин на оценување					
	19.1.	Тестови: бодови			20 бодови	
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови			50 бодови	
	19.3.	Завршен испит: бодови			30 бодови	
20	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата					
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Димова В.	Методика на наставата по книжевност	http://e-lib.ugd.edu.mk/48	2011
		2.	Ричардс. Џ. и Роџерс Т.	Приоди и методи во наставата по јазик	Ламина	2017
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Димова В.	Литературното дело и рецепиентот	Македонска реч	2007
		2.	Делчева – Диздаревиќ Ј.	Дидактика на јазично подрачје	Ламина	2020
		3.	Клер Н. и други	Јазична писменост - прирачник	БРО	

		4.	Прентон К и Јанкуловска С.	Настава и учење на 21 век - публикација	УСАИД	2009
--	--	----	-------------------------------------	--	-------	------

Реден бр. 7

Прилог бр.3		Предметна програма од втор циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Анализа на дискурс			
2.	Код	4FF242825			
3.	Студиска програма	Македонска филологија			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Катедра за македонски јазик и книжевност, Филолошки факултет, Универзитет „Гоце Делчев“			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Година	прва година /	семестар	втор семестар
7	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	6 ЕКТС			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Проф. д-р Билјана Ивановска			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски (англиски,германски)			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Нема			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од	Запознавање со основите на дискурската анализа и обработка на одредени теми со цел развивање и подобрување на прагматичката компетенција кај студентите- постдипломци по македонски јазик и книжевност. Преку овој семинар студентите– постдипломци треба да развијат вештини и способности за проучување на принципите за конверзија, кооперативност, да стекнат			

	учењето:	познавања за теоријата на говорните чинови, да усвојат и практикуваат прагматско-семантички промени на значењето (метафора и метонимија), како и да ги развијат, продлабочат и да ги применат знаењата и вештините од стекнатите знаења и развивање на прагматичките компетенции за анализа на дискурс. Студентите-постдипломци се стекнуваат со знаења и вештини за анализа на пишаниот текст и на говорот, како и прагматското значење на јазичните изрази. Програмата за анализа на дискурсот има за цел подигнување на свесноста на студентите за поврзаноста на јазикот со општеството, за начините на организација на дискурсот (писмениот и усниот) и за прагматичките принципи врз коишто се организира комуникацијата; запознавање на студентите со техниките што се користат при анализа на дискурсот, како и оспособување на студентите да ги користат овие техники со цел да можат да ги откриваат принципите на комуникација скриени во текстот; да можат да ги откриваат информациите за јазикот, говорителите, општеството и културата во коишто дискурсот се формира. Студентите стекнуваат вештини и способности за прагматичка анализа, за анализата и организација на дискурсот, анализа на говорот и усвојуваат разновидни пристапи за <u>анализа на пишаната, говорната и знаковната интерпретација на јазикот</u>.		
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	Содржина на предметната програма: 1. Вовед: Дискурсот, светот и јазикот. 2. Концепти во анализата на дискурс. 3. Контекст. 4. Кохезија. 5. Кохеренција. 6. Дискурс и структура. 7. Структура на дискурс. 8. Единици за дискурсна анализа и типови дискурс. 9. Говорни чинови. 10. Конверзациска анализа. 11. Дискурс и општество. 12. Критичка анализа на дискурс (КАД): принципи и правила, анализа на дискурс. Текст, контекст, референтност и инференција; различни нивоа или димензии на дискурсот. 13. Интертекстуалност и реконтекстуализација. 14. Анализа на дискурс: како да се врши анализа на дискурс (општо). Собирање податоци, транскрипција, анализа и сл. Практична анализа на дискурс.		
13	Заемна поврзаност на предметите	Предмети од областа на прагматиката и јазичната анализа.		
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Методи на учење: Предавања, вежби, проектна задача, индивидуални вежби, домашна работа, консултации со професорот		
15.	Вкупен расположив фонд на време	30+30+30+30+60 = 180 часа (2+2+1)		
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	30 часа
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	30 часа
		16.3.	Пракса: часови	30 часа
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	30 часа

		17.2.	Самостојни задачи: часови		30 часа	
		17.3.	Домашно учење – задачи		60 часа	
18	Услови за потпис	Активно присуство на предавање и вежби				
19	Начин на оценување					
	19.1.	Тестови: бодови		20		
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови		50		
	19.3.	Завршен испит: бодови		30		
20	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата					
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Ивановска, Билјана Кусевска, Марија	Вовед во анализа на дискурс	УГД, Штип,	2023
		2.	Johannes Angermüller Katharina Bunzmann, Martin Nonhoff	Diskursanalyse: Theorien, Methoden, Anwendungen.	Hamburg	2001
		3.	Rita Finkbeiner	Einführung in die Pragmatik	WBG, Darmstadt	2015
		4.	Jörg Meibauer	Pragmatik	Tübingen: Stauffenburg.	1999
		5.	Johannes Angermüller/Nonhoff, Martin/Herschinger, Eva/Macgilchrist, Felicitas/Reisigl, Martin/Wedl, Juliette/Wrana, Daniel/Ziem, Alexander	Diskursforschung. Ein interdisziplinäres Handbuch. Band I: Theorien, Methodologien und Kontroversen. Band II: Methoden und Analysepraxis. Perspektiven auf Hochschulreformdiskurse	Bielefeld	2014
		6.	John Austin	How to Do Things with Words.	Oxford University Press	1978
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Brown, Gillian, and George Yule.	Discourse analysis	Longman Publications.	1983

		2.	Кусевска, М., Трајкова, З., Нешковска, С., & Смичковска, Ф.	Говорни чинови: барање, заблагодарување, извинување, приговарање	Академски печат, Скопје	2014
		3.	Кусевска М., & Бужаровска Е.	Прагматика: јазик и комуникација	Арс Либрис, Скопје	2021
		4.	Goldberg, Adele E.	<i>Conceptual structure, discourse and language.</i>	Cambridge University Press. Stanford, CA: CSLI	1996

Ред.број: 8

Прилог бр.3		Предметна програма од втор циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Усвојување на македонскиот јазик како странски			
2.	Код	4FF243125			
3.	Студиска програма	Македонска филологија			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Година	I	семестар	II
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	6			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	доц. д-р Марија Гркова-Беадер			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Нема			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	Цели на предметната програма (компетенции): Предметот Усвојување на македонскиот јазик како втор/странски им овозможува на студентите (идни наставници) да го сфатат механизмот на учењето и на усвојувањето на јазикот како странски од страна на сите оние (кандидати (за учење на јазикот) како од странство,			

		така и од земјава) на кои овој јазик не им е мајчин. Една од водечките функции на наставата по Македонски јазик како странски е да ја претставува културата на нашата држава пошироко во светот. Според тоа, студентите следејќи ја наставата по предметот Усвојување на македонскиот јазик како втор/странски развиваат компетенции кои им се неопходни за реализирање настава по Македонски јазик како странски во функција на предавачи и се подготвени како наједноставно да го пренесат знаењето за македонскиот јазик на кандидатите кои го усвојуваат.		
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	Создавање на стратегија за групата или лицето што ќе го изучува македонскиот јазик како странски; Критериуми за проценка на нивото на знаењата; Материјали за подучување; Учебниците по македонски јазик како странски; Изучување на лексичкиот фонд на нивото А; Текстови за читање и превод на нивото А; Изучување на граматиката на нивото А; Што сè треба да се научи на нивото А?; Кои се најтешките делови од системот на македонскиот јазик?; Видови вежби за усвојување на глаголскиот систем; Преглед на глаголските времиња и видови вежби за нивно усвојување; Усвојување на граматичката евиденцијалност (прекажаноста); Избор на дополнителни текстови за читање, слушање и превод; Часови по конверзација; Избор на стимулативни текстови; Активност на студентите: дискусија и есеи.		
13	Заемна поврзаност на предметите			
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Методи на учење: Интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.		
15.	Вкупен расположив фонд на време	6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа		
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања-теоретска настава. часови	30 часа
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	15 часа
		16.3.	Пракса: часови	
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	30 часа
		17.2.	Самостојни задачи: часови	30 часа
		17.3.	Домашно учење - задачи	15 часа
18	Услови за потпис	60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите		
19	Начин на оценување			
	19.1.	Тестови: бодови		40+20 бодови

	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови			10 бодови	
	19.3.	Завршен испит: бодови			30 бодови	
20	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода			5 (пет) (F)	
		51 х до 60 бода			6 (шест) (E)	
		61 х до 70 бода			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода			10 (десет) (A)	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата			Самоевалуација и евалуација од студенти		
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Проф. д-р Игор Станојоски	Усвојување на македонскиот јазик како странски - практикум-	Универзитет „Гоце Делчев“	2018
		2.	Проф. д-р Игор Станојоски	Усвојување на македонскиот јазик како странски - скрипта-	Универзитет „Гоце Делчев“	2015
			Оформување на стручната терминологија проф. д-р ИСКРА ПАНОВСКА-ДИМКОВА Превод ВЕСНА САВИЌ-ГРОЗДАНОВА	Заедничка европска референтна рамка за јазици: учење, настава и оценување	Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје Филолошки факултет „Блаже Конески“	2009
		Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
	2.					
3.						

Реден бр. 9

Прилог бр. 3		Предметна програма од втор циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Теории за првобитните религиозни искуства			
2.	Код	4FF243225			
3.	Студиска програма	Македонска филологија			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет – Штип, Катедра за македонски јазик и книжевност			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Втор циклус			
6.	Академска година / семестар	година	Прва година	семестар	Втор семестар
7.	Оптовареност со предметот изразени со ЕКТС кредити	6 кредити			
8.	Наставник	Проф. д-р Ана Витанова - Рингачева			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик			
10.	Неопходни предуслови за запишување на предметот	Нема			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	Целта е запознавање со теориско-методолошките поими кои се однесуваат на познатите теории за карактерот на првобитните религиозни искуства на човекот. Курсот ги афирмира познатите теории на големите анрополози кои во древните религиозни искуства ги бараат корените на развојот на религизните идеи. Анимистичкиот поглед на свет подразбира одухотворување на предметите и појавите во природата, од него подоцна ќе се развие позната идеја за душата и нејзиниот двојник. Магистрантите ќе се запознаат со култот кон мртвите предци како основа за развој на култот кон природата. Во фазата кога човекот не може да се одвои од природата се јавува верувањето дека едно племе или народ е митски сродно со некоја растителна или животинска појава. Особено ќе се потенцира шаманизмот како религиозен феномен кој, иако, не успеал да се издигне на степен на доминантна религија, сепак оставил свои траги во сите денешни големи религии. Курсот ќе ги насочи слушатели кон заклучокот дека т.н. „верски плурализам“ или првобитната полидоксија како најстар религиозен облик.			
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје:	1.Анимистичката теорија на Е. Тајлор (идејата за душата) – анимизмот како појдовна точка и најстара форма на религиозното мислење; идејата за душите на предците и развојот на култот кон предците; примитивното примиање на душата; идејата за „органска“ и „неорганска“ душа. 2. Тотемизмот како најстар обликна верување или најрана форма на релиозно мислење карактеристична за родовското уредување; Теории за генезата на тотемизмот (Номиналистичка теорија; Социолошка			

		теорија; Психолошка теорија). Разгледување на тотемот како заштитник на митскиот предок; поврзаноста на тотемизмот со егзогамијата (инцестот); Теоријата на Фројд за „тотем и табу“; Остатоките од тотемизмот (тотем-митовите како реликти во народната традиција) 3. Шаманизмот како првобитен облик на религија; Генеза на шаманизмот; Шаманска митологија; Шаманска иницијација; Мистичното шаманско искуство и техниката на транс; Шаманистички реликти во македонската народна традиција; 4. Табу, мана и фетишизам 5. Полидоксијата како симбиоза на: 1.Магија, 2.Верување во душите на мртвите предци и 3. Култот кон природата				
13.	Заемна поврзаност на предметите			/		
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот			Предавања, вежби, метод на истражување, консултации		
15.	Вкупен расположлив фонд на време			6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа		
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања - теоретска настава, часови	30		
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30		
		16.3	Пракса: часови	30		
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	30		
		17.2.	Самостојни задачи: часови			
		17.3.	Домашно учење - задачи	60		
18.	Услови за потпис: Освојување кумулативно на минимум 42 поени					
19.	Начин на оценување					
	19.1.	Тестови: бодови			20	
	19.2.	Семинарска работа/ проект (презентација: писмена и усна): бодови			50	
	19.3.	Завршен испит: бодови			30	
20.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Frejzer Dzejms Dzordz	Zlatna grana	Zagreb	1987
		2.	Мирча Елијаде	Историја на верувањата ин на религиските идеи (1-3)	Табернакул	2005
		3.	Нина	Митски координати	Македонска	2008

			Анастасова Шкрињариќ:		реч, Скопје	
		4.	Ана Витанова - Рингачева	Шаманизмот во македонската народна традиција	Македоника литера, Скопје	2019
		5.	Emil Dirkem	Elementarni oblici religijskog života	Beograd	1982
		6.	Сигмунд Фројд	Тотем и табу	Ѓурѓа, Скопје	2006
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Henrik Lovmjanski	Religija Slovena	Beograd	1996
		2.	Т. Вражиновски:	Народна митологија на Македонците	Матица македонска- Институт за старословенска култура, Скопје/Прилеп	1998
		3.	Vitomir Belaj:	Hod kroz godinu (II izd)	Tehnicka knjiga	2007
		4.	Миладиновци:	Зборник на народни песни	Македонска книга, Скопје	1983

Реден број 10

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Семиотика на поезијата			
2.	Код	4FF243325			
3.	Студиска програма	Македонска филологија			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет – Штип Катедра за македонски јазик и книжевност			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)				
6.	Академска година / семестар	година	Прва година	семестар	Втор семестар
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	6 кредити			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Проф. д-р Ранко Младеноски			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Нема			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	Кандидатите се запознаваат со семиотиката на стихотворната книжевност како специфична форма на литературата како уметност. Особено внимание ќе биде посветено на интерпретацијата на поетските			

		структури и тоа на сите рамништа – фонолошкото, морфолошкото, прозодиското, лексичко-семантичкото, логичкото. Исто така, ќе бидат посочени фундаменталните версификациски особености на поезијата. Постдипломците ќе ги совладаат книжевно-теориските постулати за анализа на поезијата при што ќе се надградува нивниот креативен дух во рамките на интерпретацијата на стихотворниот книжевен дискурс.		
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје		Семиотика – поим; Поезија – поим; Местото на поезијата во книжевноста; Поезијата во рамките на книжевните родови и видови; Дијахронискиот аспект на поезијата (појава и историски развој); Синхрониските аспекти на поезијата; Версификација (метрика) – општ преглед; Основни аналитички нивоа за толкување на поезијата; Фонолошко ниво; Морфолошко ниво; Прозодиско ниво; Лексичко-семантичко ниво; Синтаксичко ниво; Логичко ниво; Метаболи – класификација/ групи; Клучни метаболи – метафора, метонимија. Асемантизмот во поетските структури.	
13	Заемна поврзаност на предметите		Нема	
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот		Предавања, вежби, проектна задача, индивидуални вежби, домашна работа, консултации со професорот.	
15	Вкупен расположив фонд на време		6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа	
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	30
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	30
		16.3	Пракса: часови	30
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	30
		17.2.	Самостојни задачи: часови	
		17.3.	Домашно учење - задачи	60
18	Услови за потпис: Освојување кумулативно на минимум 42 поени.			
19.	Начин на оценување			
	19.1.	Тестови: бодови	20	
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови	50	
	19.3.	Завршен испит: бодови	30	
20.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)
21	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација	
22.	Литература			
	22.1.	Задолжителна литература		

Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
1.	Лотман М. Јуриј	Структурата на уметничкиот текст	Македонска реч, Скопје	2005
2.	Андоновски Венко	Обдукција/абдукција на теоријата	Галикул, Скопје	2011
3.	Biti Vladimir	Pojmovnik suvremene književne teorije	Matica hrvatska, Zagreb	1997
4.	Дикро Освалд, Тодоров Цветан	Енциклопедиски речник на науките за јазикот 1,2	Детска радост, Скопје	1994
Дополнителна литература				
Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
1.	Hirš Erih	Načela tumačenja	Nolit, Beograd	1983
2.	Сталев Георги	Македонскиот верс	Македонска книга, Скопје	1970
3.	Младеноски Ранко	Теорија на поезијата	Универзитет „Гоце Делчев“, Штип	2014

Реден број 11

Прилог бр.3		Предметна програма од втор циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Реторика			
2.	Код	4FF243425			
3.	Студиска програма	Македонска филологија			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УГД, Филолошки факултет, Катедра за македонски јазик и книжевност			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	втор			
6.	Академска година / семестар	Година 2024/2025		семестар	втор
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	6 ЕКТС			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници)	Проф. д-р Луси Караниколова-Чочоровска			

	назначен одговорен наставник)			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Нема		
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	Магистрантот ги проширува и продлабочува своите знаења од областа на историјата, теоријата и практиката на општата и современата реторика и комуникологијата. Тоа денеска е од особено значење, зашто знаењата ќе му послужат во различните деловни области.		
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	Содржина на предметната програма: -Поим, видови и значење на реториката; -Реториката-вештина, уметност или наука? -Демостен и Цицерон-античка грчка и римска реторика; -Средновековна реторика; -Беседничката теорија на Американецот Карнеги; -Модерната реторика -Општа реторика-три категории: говорник, аудиториум и говор; -Цели на беседата-судски, епидеиктички и политички говор; -Импровизиран говор; -Стил на беседата; -„Пречки во говорот— -За техниките на интерперсоналното комуницирање; -Интерперсонална комуникациска компетенција; -Општествени вештини-когнитивни и бихевиористички -Техники на конверзација; Техники на убедување (=персуазија); Техники на слушање; Техники на поставување прашања; Техники на невербална комуникација.		
13	Заемна поврзаност на предметите	нема		
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Предавања, вежби, домашни работи, презентации. Семинарска работа од Историја на реториката и Применета реторика		
15.	Вкупен расположив фонд на време	6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа		
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	30 часа
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	30 часа

		16.3.	Пракса: часови		30 часа	
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови		30 часа	
		17.2.	Самостојни задачи: часови		30 часа	
		17.3.	Домашно учење - задачи		30 часа	
18	Услови за потпис	Услов за потпис и полагање на завршен испит е освојување на кумулативно минимум 42 поени.				
19	Начин на оценување					
	19.1.	Тестови: бодови			20	
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови			50	
	19.3.	Завршен испит: бодови			30	
20	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата					
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Луси Караниколова	Реторика, Авторизирани предавања,	Европски Универзитет-Република Македонија, Скопје	2011
		2.	Луси Караниколова	Техники на усно и писмено изразување	Европски универзитет-Република Македонија, Скопје	2010
		3.	Аристотел	Реторика	Македонска книга, Скопје	2002
		4.	Обрад Станојевиќ и Сима Аврамовиќ	Ars Retorica, Вештина беседништва	Sluzbeni list SRJ, Beograd	2002
		5.	Јуриј В. Рождественски	Принципите на современата реторика	Македонска реч, Скопје	2006
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Zoric Tomic	Komunikologija	Cigoja Beograd	2003

Об.1		Образец Елаборат за акредитирање на студиска програма од втор циклус				
		2.	Tijana Mandic	Komunikologija-psihologija komunikacije	Clio, Beograd	2003

Реден бр. 12

Прилог бр.3		Предметна програма од втор циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Интермедијалноста во книжевноста за деца			
2.	Код	4FF243525			
3.	Студиска програма	Македонска филологија			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип Филолошки факултет Катедра за македонски јазик и книжевност			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Втор циклус/изборен предмет			
6.	Академска година / семестар	Година	I	семестар	II
7	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	6 ЕКТС			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Проф. д-р Јованка Денкова			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Нема			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	Студентите да се оспособат за совладување основни и функционални знаења за интермедијалноста во литературата за деца; совладување на можностите за поврзување на различни медиумски и литературни содржини за деца и млади од основното и средното образование; студентите да се оспособат за подобар ментален и визуелен ангажман и подобра комуникација со литературното дело; развој на различни аспекти на набљудување на литературни дела наменети за деца и млади заради поголема автентичност во литературното изразување и толкување; негување на вештината на писмено и усно изразување од областа на интермедијалноста во литературата за деца и млади. Студентот треба да биде подготвен: да избере литературни дела за деца и да ги набљудува и толкува со помош на различни медиуми и со тоа да го продлабочи дејството, да го приближи времето и местото на дејството, подобро да ги разбере			

		пораките на литературните дела за деца, да изврши подобра карактеризација на ликовите; да ги доближи литературните дела до детето во согласност со современите потреби на општеството и креативната примена искусна во работата со деца и млади.
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	Теоретска настава: Интермедијалност, интертекстуалност, мултимедија - теоретски појдовни точки. Книжевност за деца и другите уметности. Интермедијалноста на книгите за деца. Жанрови на литературата за деца и интермедијалност: лирска песна, загатка, басна, бајка, роман за деца. Односот помеѓу вербалното и визуелното во литературните содржини за деца, визуелизацијата како интертекстуална и жанровска проникливост во литература за деца. Синкретизмот на усната литература за деца. Медиумите и технологијата во литературата за деца; литературата за деца во мрежата на глобалната комуникација. Од книга до филм. Книгата за деца и анимиралиот филм. Илустрација - концепт, илустрација и текст - нераскинлива целина во литературата за деца, промената на стилските епохи и развојот на тенденциите во илустрација на литературни содржини за деца од предучилишна возраст, писателот како илустратор. Сликовницата како медиум – спој на сликата и книжевниот текст Списанија за деца. Стрипот во литературата за деца. Стрипот како (ре)актуализација на книгата за деца Детската игра како извор на интермедијалноста на литературата за деца. Интермедијалноста на литературата за деца во системот на културата. Книжевност за деца и театарот. Радио-драмата како форма на поинакво остварување на книжевност за деца. Книжевност и оперските и балетски претстави наменети за деца Практична настава: Толкување и анализа на литературни содржини за деца од предучилишна возраст во светлината на различните медиумски изрази. Посебен акцент ќе биде ставен на остварувањата од македонската современа култура коишто имаат остварено значајна трага во рецепцијата на релацијата на книжевност за деца со другите уметности/медиуми (пр. „Бушава азбука“ – книга и ТВ-серија, „Касни порасни“ со илустрациите на книгата; илустрацијата и текстот во поновата книжевна продукција, „Улица“ – повест и стрип, значајни книги по коишто се снимени ТВ-серии како на пр. „Големи и мали“, „Втората смена“ итн., како и остварувања коишто ги вклучуваат другите метности, а чијшто примарен реципиент е детето).
13	Заемна поврзаност на предметите	Нема
14.	Детален опис на наставните и работните методи за	Предавања, вежби, домашни работи, презентации, микроистражувања

	предметот					
15.	Вкупен расположив фонд на време		6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа			
16.	Форми на наставните активности		16.1.	Предавања- теоретска настава. часови		30 часа
			16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови		30 часа
			16.3.	Пракса: часови		30 часа
17.	Други форми на активности		17.1.	Проектни задачи: часови		30 часа
			17.2.	Самостојни задачи: часови		30 часа
			17.3.	Домашно учење - задачи		30 часа
18	Услови за потпис		Услов за потпис и полагање на завршен испит е освојување на кумулативно минимум 42 поени.			
19	Начин на оценување					
	19.1.	Тестови: бодови			20 бодови	
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови			50 бодови	
	19.3.	Завршен испит: бодови			30 бодови	
20	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата					
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Весна Мојсова Чепишевска	Клуч во клучалката на детството	Скопје: Матица македонска	2019
		2.	Јадранка Владова	Литература за деца	Скопје: Ѓурѓа	2001
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Виолета Димова	Естетика на комуникацијата и литературата за деца	Скопје: Македонска реч	2012
		2.	Александар Прокопиев	Патувањата на сказната	Скопје: Магор	2001
		3.				
		4.				

Ред.број: 13

Прилог бр.3		Предметна програма од втор циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Културниот тренд и литературата			
2.	Код	4FF243625			
3.	Студиска програма	Македонска филологија			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип Филолошки факултет Катедра за македонски јазик и книжевност			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Година	I	семестар	II
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	6 ЕКТС			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Доц. д-р Наташа Сарафова			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Нема			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	увид и осознавање на културните претпоставки на литературната комуникација. согледување на појавата на нови книжевни жанри и напуштањето на старите. посочување на заемната поставеност на авторот и читателот со што се дијагностицира и актуелниот „миг“ на културата сфатен како одреден миг на комуникација во културата. обучување за самостојно истражување на културните трендови односно на културните претпоставки на литературното дело и за проникнување во новото културно значење што со нив се воспоставува.			
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	Дефинирање на поимот културен тренд (обрасци на комуникацијата во културата, мода, прагматика на ситуацијата) во литературата низ визура на поимот жанр и неговите трансформации. Увид во значајни промени на културните парадигми во историјата на литературата, Проблемско проследување на овие промени врз конкретни книжевни примери Проблемско проследување на актуелните трендови во			

		европската, светската и македонската литература Проблемско проследување на актуелните книжевни трендови (теми, ликови, раскажувачки структури) во врска со: глобализацијата, мас-медиумската култура, визуелната култура на денешницата, новата динамика на социјалното и глобално инсталираното време. Предвидени содржини: 1.) „Едноминутни новели“ Иштван Еркењ и куси жанри (во литературата и филмот), 2.) автобиографија (низ визуелната на појавата на индивидуата во 19 век и нејзината трансформација до денес: актуелни трендови во денешниот автобиографски односно псевдоавтобиографски испис), 3) литературата и стрипот (на пример: „Патенталија и Тантелина“ – низ визуелната на трансформацијата на обличите во приказните на Цепенков, истоимената драма на Русомир Богдановски и стрипот на Матеј Богдановски, а во контекст на трендот на визуелно транспонирање на книжевните наративи во стрипот, во светската и македонската литература.		
13	Заемна поврзаност на предметите	Нема		
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Предавања, вежби, домашни работи, презентации, микроистражувања		
15.	Вкупен расположив фонд на време	6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа		
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	30 часа
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	30 часа
		16.3.	Пракса: часови	30 часа
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	30 часа
		17.2.	Самостојни задачи: часови	30 часа
		17.3.	Домашно учење - задачи	30 часа
18	Услови за потпис	Услов за потпис и полагање на завршен испит е освојување на кумулативно минимум 42 поени.		
19	Начин на оценување			
	19.1.	Тестови: бодови		20 бодови
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови		50 бодови
	19.3.	Завршен испит: бодови		30 бодови
20	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата			
22.	Литература			

	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Tonny Bennet	Critical Trajectories. Culture, Society	Intellectuals Blackwell Publishing	2008
	22.2.	2.	Наташа Аврамовска	„Односот драма-фолклор во македонистиката (Г. Стефановски, Р. Богдановски)“ во: Во вителот на дереализацијата (дуплото дно на македонската драма)	Скопје: Култура, стр. 236-351	2004
		Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Ларс Свендсен	Филозофија на модата	Матица Македонска	2008
		2.	Наташа Аврамовска	Автобиографијата во македонскиот литературен 19 век	ИМЛ - Скопје	2004
		3.	Томислав Османли	Автобиографијата во македонскиот литературен 19 век	ИМЛ – Скопје	2004
		4.	Maria DiBattista and Emily O. Wittman (Ed.).	The Cambridge Companion to Autobiography	Cambridge University Press, New York	2014

Реден број 14

Прилог бр.3		Предметна програма од втор циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	ИКТ во наставата по македонски јазик и литература				
2.	Код	4FF243725				
3.	Студиска програма	Македонска филологија				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип Филолошки факултет Катедра за македонски јазик и книжевност				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Втор циклус				
6.	Академска година / семестар	Година	I	семестар	II	
7.	Оптовареност со предметот изразена	6 ЕКТС				

	во ЕКТС кредити			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Проф. д-р Лидија Камчева - Панова		
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик		
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Нема		
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	Студентите да се запознаат со ИКТ системите и медиумите за поддршка на наставата, со современите едукативните принципи кои се користат во процесот на учење потпомогнато со технологии и да се стекнат со дигитални вештини и компетенции.		
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	Вовед; Употреба на технологијата во наставата; Поим за информатичко – комуникациска технологија; Класификација на образовни технологии и медиуми; Примена на ИКТ во наставата по македонски јазик и литература: мултимедии, образовни софтвери и апликации, вештачка интелигенција, образовни портали; Учење поддржано со Интернет (Web-based learning); Хибридна настава; Електронско учење; Користење на смарт табли во училници за реализација на час по македонски јазик; Користење на медијатека за реализација на наставни содржини по македонски јазик и литература; Улога на наставникот во современото дигитализирано образование; Стекнување на дигитални компетенции на наставниците; Медиумите и медиумска писменост; Медиумската писменост како посебна тема во наставата по македонски јазик и литература; Компетенции на наставниците за развивање медиумска писменост кај учениците.		
13	Заемна поврзаност на предметите	Нема		
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Предавања, вежби, домашни работи, презентации, микроистражувања		
15.	Вкупен расположив фонд на време	6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа		
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	30 часа
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	30 часа
		16.3.	Пракса: часови	30 часа
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	30 часа
		17.2.	Самостојни задачи: часови	30 часа

		17.3.	Домашно учење - задачи	30 часа		
18	Услови за потпис	Услов за потпис и полагање на завршен испит е освојување на кумулативно минимум 42 поени.				
19	Начин на оценување					
	19.1.	Тестови: бодови		20 бодови		
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови		50 бодови		
	19.3.	Завршен испит: бодови		30 бодови		
20	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата					
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Вилотијевиќ, М.	Модели развијајуќе наставе II		2016
		2.	Даниловиќ М. И Попов С.	Технологија, информатика, образование	Библиотека Матице српске	2005
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
		2.	К.Прентон и С. Јанкуловска	Настава и учење на 21 век - публикација	УСАИД	2009
		3.	Живановиќ, Р. и проектен тим	Употреба на компјутери и Интернет во образовниот систем на РМ	Фондација Метаморфозис	2010
		4.		Основни професионални компетенции и стандарди за наставници	Македонски центар за граѓанско образование - Скопје	2016

Реден број 15

Прилог бр.3		Предметна програма од втор циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Усвојување на правописните правила во македонскиот јазик			
2.	Код	4FF243825			
3.	Студиска програма	Македонска филологија			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Година	I	семестар	II
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	6			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	насл. доц. д-р Марија Соколова			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Нема			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите се запознаваат со македонскиот јазик и со неговиот развој. Се запознаваат со фонолошко-фонетската и со морфолошката структура на јазикот. Се воведуваат и во основните начини на зборообразувањето. Владеење со македонскиот јазик во усна и во писмена форма. Познавање од областа на фонетиката и фонологијата на македонскиот јазик. Способност за практична примена на знаењата од областа на правописот и правоговорот и работа врз конкретни примери – лекторирање на текстови.			
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	Поделба на гласовите; Определување на фонетски правопис на македонскиот јазик; Гласовни промени и нивна практична примена на дадени примери. Акцент; Отстапување од третосложното акцентирање; Акцентот кај сложените зборови; Акцентот кај зборовите од туѓо потекло; Акцентски целости. Правопис и правоговор: Слеано и разделено пишување на зборовите; Делење на зборот на крајот на редот;			

		Употреба на голема буква; Скратеници; Скратување на зборовите; Транскрипција на туѓи имиња од српски, бугарски, албански, новогрчки, англиски, германски, италијански, руски, француски и шпански јазик; Предавање на македонското писмо на латиница; Интерпункциски и правописни знаци и нивна практична примена. Усвојување на јазичните правила и норми и коригирање на дадени текстови.		
13	Заемна поврзаност на предметите	/		
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Интерактивен, реферати, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.		
15.	Вкупен расположив фонд на време	6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа		
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања-теоретска настава. часови	30 часа
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	15 часа
		16.3.	Пракса: часови	
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	30 часа
		17.2.	Самостојни задачи: часови	30 часа
		17.3.	Домашно учење - задачи	15 часа
18	Услови за потпис	60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите		
19	Начин на оценување			
	19.1.	Тестови: бодови		40+20 бодови
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови		10 бодови
	19.3.	Завршен испит: бодови		30 бодови
20	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
21.	Метод на следење на квалитетот на	Самоевалуација и евалуација од студенти		

	наставата					
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Стојка Бојковска, Лилјана Минова- Ѓуркова, Димитар Пандев, Живко Цветковски	Општа граматика на македонскиот јазик	Просветно дело	2008
		2.	Симон Саздов	Современ македонски јазик 1	Табернакул	2012
		3.	Група автори (48)	Правопис на македонскиот јазик - второ издание	Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“	2017
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Искра Пановска- Димкова	Практикум по правопис и правоговор на македонскиот литературен јазик	Филолошки факултет „Блаже Конески“	2008
		2.	Билјана Маленко, Елизабета Бандиловска	Практикум по македонски јазик со култура на изразувањето 1 со вежби од правописот и од правоговорот	Арс ламина	2021
		3.				

Ред.број:16

Прилог бр.3		Предметна програма од втор циклус на студии
1.	Наслов на наставниот предмет	Македонска средновековна книжевност
2.	Код	4FF242925
3.	Студиска програма	Македонска филологија
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип

5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Година	I	семестар	II
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	6			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Насл. вонр. проф. д-р Милена Ристова - Михајловска			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Нема			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	Цели на предметната програма (компетенции): Стекнување сознанија за кирилометодиевската традиција и континуитет, за книжевно-творечките процеси и афирмацијата на словенската цивилизација преку дејноста и делата на творците на словенската писменост, нивните ученици и следбеници и останатите средновековни книжевници.			
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	Кирилометодиевскиот период, неговите извори и дејноста на св. Кирил и Методиј. Улогата на св. Климент и Наум Охридски во афирмацијата на словенската книжевна и писмена традиција. Климентовите похвали и поуки. Црноризец Храбар и значењето на трактатот „О писменех“. Презвитер Козма и делото „Беседа против богомилите“. Средновековни скрипторски центри и книжевни школи. Средновековни книжевни жанри и поезика на средновековната книжевност. Апокрифна литература. Дејноста и делото на Исаија Серски, Владислав Граматик и Димитар Кантакузин. Останати средновековни книжевни дејци од Македонија во рамки на епохите според периодизацијата на старата литература.			
13.	Заемна поврзаност на предметите	За да се изучува современата македонска литература, неопходно е знаењето на македонската средновековна литература. За да се изучува историјата на македонскиот јазик, неминовно е да се знае и познава македонската средновековна литература. Сите ракописи, оригинални дела, зборници, преводна литература, а од областа на средновековната литература, се темел за развојот на			

		македонската литература воопшто. Оттука, овој предмет кореспондира со сите останати предмети во склоп на студиската програма.				
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Интерактивен метод, работа во групи, извршување на домашни работи, предавање и вежби, дискусија, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите, како и теренски активности.				
15.	Вкупен расположив фонд на време	6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа; 0+0+60+60+60 = 180 часови (0+0+6)				
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања-теоретска настава. часови	30 часа		
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	15 часа		
		16.3.	Пракса: часови			
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	30 часа		
		17.2.	Самостојни задачи: часови	30 часа		
		17.3.	Домашно учење - задачи	15 часа		
18	Услови за потпис	60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите				
19	Начин на оценување					
	19.1.	Тестови: бодови		40+20 бодови		
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови		10 бодови		
	19.3.	Завршен испит: бодови		30 бодови		
20	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација и евалуација од студенти				
	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Милена Ристова-Михајловска	„Средновековна книжевност (скрипта)“	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип	2022
		2.	Илија Велев	„Македонска книжевност: IX - XVIII век“	„Микена“ - Битола	2008

	3.	Илија Велев	„Историја на македонската книжевност. Средновековна книжевност (IX-XIV век)“. Том 1.	„Гирланда“ - Скопје	2014
	4.	Вера Стојчевска - Антиќ, Добрила Миловска, Маја Јакимовска - Тошиќ	„Средновековни книжевни жанри“	„Култура“ - Скопје	2000
	5.	Вера Стојчевска Антиќ	„Историја на македонската книжевност. Средновековна книжевност“	„Детска радост“ - Скопје	1997
	6.	Милена Ристова - Михајловска	„Полемиките во македонската писмена традиција“	НУ-УБ „Гоце Делчев“ - Штип	2017
	7.	Добрила Миловска	„Македонски житија: IX - XVIII век“	„Табернакул“ - Скопје	1996
22.2.	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Виолета Мартиновска	„Словенската писменост во Македонија“	НУ-УБ „Гоце Делчев“ - Штип	2016
	2.	Радмила Угринова - Скаловска	„Климент Охридски. Похвали и поуки“	„Табернакул“ - Скопје	2001
	3.	Вера Стојчевска - Антиќ	„Апокрифи“	„Табернакул“ - Скопје	1996
	4.	Милена Ристова - Михајловска	„Автографи на македонски книжевници“	Штип	2015

		5.	Илија Велев	„Беседа против богомилите на Презвитер Козма“	„Македонска реч“ - Скопје	2011
--	--	----	-------------	---	---------------------------	------

Прилог бр. 3		Предметна програма од втор циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Магистерски труд			
2.	Код	4FF202425			
3.	Студиска програма	Македонска филологија			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет Катедра за македонски јазик и книжевност			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Втор			
6.	Академска година / семестар	прва година / втор семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	12
8.	Наставник				
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положени испити од втор циклус студии			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Магистерските трудови се резултат на самостојната работа на кандидатот со која се систематизираат постојаните научни знаења и се придонесува за нивниот понатамошен развој..				
11.	Содржина на предметната програма: Изборот на работната теза, насловот на трудот и изработката на трудот е во консултација на кандидатот со менторот и со раководителот на катедрата (институтот) која ги организира студиите. Бројот на страници на магистерскиот труд е во зависност од карактерот на истражувањата кои се образложуваат, но трудот да не е пократок од 60 страници на А4 формат. Оценувањето е во согласност со Правилникот за условите, критериумите и правилата за запишување и студирање на втор циклус студии на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип. Ракописот за трудот треба да биде комплетно подготвен во согласност со работните упатства на Универзитет Гоце Делчев, Штип. Ракописот може да биде напишан на македонски или на англиски јазик, да биде изработен во MS Word, на А4формат, со употреба на Arial со МК поддршка за кирилско писмо и Arial со EN поддршка за латинично писмо, со фонт 12, во проред 1,5 (Single Space), во рамка со големина 21 cm x 29,7 cm; со порамнување лево и десно (Justify) низ целиот документ и маргини: долу, горе, лево и десно (2,54 cm) и нумерирање на страниците на средината од дното на секоја страница. Кандидатите се должни магистерските трудови да ги подготват според работните упатства на Универзитет Гоце Делчев. Постапка за пријава, оценка и одбрана на докторската дисертација е регулирана со Правилникот за условите, критериумите и правилата за запишување и студирање на трет циклус на студии на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип. При јавна одбрана на магистерски/специјалистички/докторски труд на единиците на Универзитетот се применува <u>Процедура за јавна одбрана на магистерски / специјалистички / докторски труд на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип.</u> Опис на процедурите 5.1. Одбраната на магистерскиот/специјалистичкиот труд се организира и се одвива по следниов редослед: 1. Просторијата во која се врши јавната одбрана треба да биде свечено подготвена, да				

бидат поставени знамето на Р. Македонија и знамето на Универзитетот и да биде поставен цветен аранжман кој го обезбедува студентот. 2. Во просторијата во која ќе се врши одбраната се дозволува благовремено пред почетокот на одбраната, гостите или заинтересираните лица да се сместат во просторијата. 3. Просторија и технички помагала за јавната одбрана обезбедува единицата на Универзитетот. 3.1. Студентот треба да се подготви за јавната одбрана (поставување на техничките помагала пред да влезе комисијата) во координација со хаусмајсторот и менторот на трудот. 3.2. По исклучок, од оправдани причини, одбраната може да биде организирана и надвор од просториите на единицата на Универзитетот. 4. Комисијата влегува во просторијата во полн состав и се сместува на местото кое е предвидено за неа. 5. Претседателот на комисијата стоејќи ја отвора јавната одбрана на магистерскиот/специјалистичкиот/докторскиот труд, а потоа ја чита кратката биографија за кандидатот и кратко резиме со податоци за магистерскиот/специјалистичкиот/докторскиот труд – наслов на трудот, времето на изработка и менторот. 6. Претседателот на комисијата ги информира присутните дека можат да му постават прашања на студентот кои во писмена форма треба да ги достават до комисијата за одбрана до крајот на презентацијата на магистерскиот/специјалистичкиот/докторскиот труд од страна на студентот. 7. Потоа му дава збор на студентот да го презентира својот магистерски/специјалистички/докторски труд со напомена тоа да биде концизно и конкретно и најмногу до 30 минути. 8. Студентот го започнува своето излагање на трудот со помош на Power Point презентација или на друг начин осмислена презентација во соработка со менторот, а од областа на уметноста може да биде: композиција, концертна или сценска изведба на музичко дело или солистички концерт. 9. По завршувањето на излагањето на студентот, претседателот на Комисијата за одбрана го прашува студентот дали може да му се поставуваат прашања или има потреба од пауза. 10. Претседателот дава збор на членовите на Комисијата да му поставуваат прашања на студентот. 11. Доколку до Комисијата има доставено прашања од присутните, студентот одговара и на нив. Комисијата нема да ги постави прашањата поставени од присутните доколку истите не се поврзани со темата или доколку се тенденциозни, провокативни, навредливи и сл. При одговарањето на прашањата од страна на студентот, менторот може да се вклучи во одговарањето на прашањето. 12. На крај претседателот на Комисијата му дава збор на менторот да даде свој коментар или прашање за магистерскиот/специјалистичкиот/докторскиот труд. 13. По завршување со одговорите на поставените прашања и коментарот или прашањето од менторот, Комисијата се повлекува за да се советува и да донесе одлука. Комисијата за одбрана со мнозинство гласови донесува одлука за резултатите од одбраната на трудот (оценување на одбраната). За текот на одбраната се води записник во кој се внесува оценката од одбраната на трудот. Записникот за текот на одбраната на трудот, ОМДС.ОБ.17 Записник од одбрана на магистерски/специјалистички труд го води секретарот на единицата на Универзитетот, а во негово отсуство секретарот на Докторска школа, а ОМДС.ОБ.31 Записникот за одбрана на докторски труд го води секретарот на Докторска школа, и покрај него записникот го потпишуваат и членовите на Комисијата за одбрана. По донесувањето на одлуката, Комисијата се враќа во просторијата за одбрана. 14. Претседателот на Комисијата ги повикува сите да станат за да ја објави одлуката на Комисијата со читање на дел од записникот за одбрана			
12.	Методи на учење: индивидуално учење под менторство		
13.	Вкупен расположив фонд на време	12 ЕКТС x 25 часа =300 часа	
14.	Распределба на расположивото време	/	
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска /

			настава (15 недели x 2 часа = 30 часа)			
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа (15 недели x 2 часа = 30 часа)	/		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/		
		16.2.	Самостојни задачи	200 часа		
		16.3.	Домашно учење	150 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.					
	17.2.					
	17.3.					
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
од 51 до 60 бода			6 (шест) (E)			
од 61 до 70 бода			7 (седум) (D)			
од 71 до 80 бода			8 (осум) (C)			
од 81 до 90 бода			9 (девет) (B)			
од 91 до 100 бода			10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Успешно одбранет магистерски труд согласно Процедурата за јавна одбрана на магистерски / специјалистички / докторски труд на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација, писмена и усна комуникација				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
		2.				
		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				